

Мин телебезне, м?д?ниятыбызны башка милл?т кешел?ре тел?п ?йр?н? ??м шул телд? белем бир? д?р???сен? менг?н якташыбыз турында сезг?, х?рм?тле газетабызны укучыбыз, ишеттерерг? телим. Кочкурово районы Татар Умыс (Ымыз) авылы турында м?гълумат бир?ем д? шу?а б?йле – ул т?б?нд?. Авылдашлары алдында х?рм?т казанган Ибригимовлар гаил?се турында с?зем. Ибрагимов Али Ибри?им улы буыннан-буынга к?чеп килг?н муллалар кавеменнан. Ибри?им бабайны? ?тисе д? мулла булган. Бу белемле гаил?не? б?генге буы-ны в?киле Ибригимов Ш?мил Али улы да М.Е.Евсевьев исеменд?ге физкультура б?легенд? белем ала. Яш?смер чакларында ?зен чолгап алган м?д?ният бел?н берг?, колхозлары, авыл советлары да бер булганга, Кочелай диг?н к?рше ?рз? авылы халкы бел?н еш аралашып торганнар. Х?тта 5-6 километр юл да аларга дус яш?рг?, б?йр?мн?рд? бер-берл?рен? кунакка й?рерг? комачауламый. Тумышы бел?н Кочкурово районы Качелай авылыннан Светлана Николаевна Ибригимова 1992 елны М.Е.Евсевьев исеменд?ге педагогия институты филология факультетын у?ышлы т?мамлап туган Качелаена эшк? д? кайтып урнаша. Кочкурово районндагы берд?н-бер Татар Ымызы диг?н авыл бел?н Кочелай авылы колхозы бер, авыл администрациясе д? бер, дидек. 32 ел Татар Ымызы авылы Советы секретаре булып хезм?т итк?н Серафима Васильевна Мартынова р?х?тл?неп татар теленд? аралаша, б?йр?мн?рд? х?рм?тле кунак. Аны? кызы - Светлана Николаевна – гомерен татар гаил?се бел?н б?йли. Яш?смер чакта ук бер-берл?рен белеп ?ск?н Ш?мил бел?н Светлана педагогия институтында укыгында да аралашалар, Кочкурово районы Кочелай урта м?кт?бенд? берг? педагогик юлларын башлап ?иб?р?л?р. Берг? гаил? коргач, Ымыз м?кт?бен? эшк? к?ч?л?р. “Тату гаил? – ил к?рке”, – дил?р. Бу юллар аларга кагыла. Ч?нки ?иде ел кайнана, каенатасы бел?н берг? яшг?н, Светлана Николаевна: “Хатын-кыз бер-берсе бел?н тиз уртак тел таба, ?нием - кайнамам бел?н дус яшибез. ? канем Али Ибра?имович кебек намуслы, ?д?пле кешел?р д?ньяда аз», - ди. Аерым йорт салганда да ярд?м кулы суздылар, р?хм?т яусын аларга. Мордовия татарларыны? милли б?йр?мн?ре улкад?р к?п т?гел. ?мма ??рберсе кадерле. Уразаны бер-беребезг? кунакка й?реп б?йр?м иттек. Тик улыбыз Марат кына (МГПИ

т?мамлап М?ск??д? эшли) безне? бел?н берг? б?йр?м ит? алмады.

- Светлана Николаевна, сез б?ген Качелай урта м?кт?бенд? 11 Татар Ымызыннан килеп укыган укучылары?а ана телл?ренн?н белем бир?сез. Шундый югарылыкка ?рм?л?вегезне? сере бел?н уртаклашыр идегез.

- Кия?г? чыккачтын, мин телне ничек тиз ?йр?н?емне ?зем д? сизми калдым; икенче туган телем к?к булды. Маратым тугач, аны? бел?н берг? татар теле предметыны? грамматикасын ?йр?н? башладым. Мин профессиям буенча – филолог. Бу шогыль мене мавыктырып, я?а белем тупларга чакырды. ?зл?штерерг? ?и?ел булмаса да, ?киятл?р бел?н ген? чикл?нмич?, хик?я, повесть ?анрында язылган матур ?д?бият ?с?рл?рен йотылып укый башладым, тырыштым. Сер т?гел, матур ?д?бияттагы тел бел?н Ымыздагы диалект теле аерыла; с?злекл?р бел?н ?земне чорнап алдым. Шулай иттереп романнарда к?чтем, ?мма тарихи романнарны? эчт?леген? т?шен? б?ген д? ?и?ел т?гел. Аралашканда да миш?р с?зл?рен еш кулланам. Тырышам инде, тырышам. Укучыларым да тырышалар. Татар теле ??м ?д?бияты буенча республика олимпиадаларында, т?рле конкурсларда да призлы урыннар яулап кил?без. Туган Татар Умыс авылы тарихы турында м?гълумат та ч?пл?рг? тырышабыз, ?мма тарихи фактлар аз. Татар милли м?д?ният ?рн?кл?ре ми?а ??рвакыт якын иде ??м класстан тыш чараларны да Кочкурово м?кт?бенд? еш ?тк?р?без.

- М?д?ниятка тукталгач, Светлана Николаевна, милли ашларыбызны пешер? бел?сезме дип кызыксынам.

- Нишл?п белмим ик?н – бел?м. Мен? Корбан аетына тагы п?р?м?чл?р пешерг? ?зерл?н?м. Нинди ает була инде п?р?м?чсез!

Эшт? д?, ?йд? д? булдыклы ул Светлана Николаевна Ибрагимовна. Булдыра.

Наил? Насырова